

Motion

1978/79:1508

av Olof Palme m. fl.

om stålindustrin samt gruv-, järn- och stålgljuteriindustrierna

Sammanfattning

Såväl den nuvarande regeringen som den tidigare trepartiregeringen har underlåtit att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra en positiv utveckling inom stålindustrin. Härigenom äventyras företagens utvecklingsmöjligheter, sysselsättningen för de anställda och livskraften i de samhällen och regioner som är så starkt beroende av branschen. Vi vill erinra om att de berörda fackförbunden nyligen gemensamt krävt att erforderliga åtgärder nu vidtas från statsmakernas sida. Bakom kraven ligger en djup oro för sysselsättningen på bruksorterna.

Vi ställer oss i motionen bakom de fackliga organisationernas krav. Vi begär att regeringen snarast under vårriksdagen framlägger förslag för riksdagen om genomförandet av den utvecklingsplan för SSAB (Svenskt Stål AB) som de fackliga organisationerna vid företaget och fackförbunden gemensamt ställt sig bakom. Vi begär vidare att ägarfördelningen inom SSAB förändras så att den bättre motsvarar de nuvarande ägarnas åtaganden och ansvar.

I vad avser de mindre handelsstålverken begär vi att regeringen tar initiativ till en ägarsamordning mellan dessa verk och SSAB. Genom en sådan ägarsamordning ges förutsättningar för den gemensamma planering som är nödvändig för hela handelsstålsindustrin.

Inom specialstålsindustrin saknas fortfarande en övergripande utvecklingsplan. De senaste årens rad av fruktlösa struktureringsförsök visar att behovet av en planerad utveckling nu är större än någonsin. Vi begär att regeringen nu utarbetar och förelägger riksdagen en sådan plan.

Vidare begär vi att regeringen ökar insatserna för att skaffa kompletterande sysselsättning till bruksorterna.

Hela den mellansvenska gruvindustrin befinner sig i en bekymmersam situation. För att komma till rätta med branschens långsiktiga problem krävs samordnade och kraftfulla insatser från såväl företagens som samhällets sida.

Svenska gruvindustriarbetareförbundet har i sitt fackliga handlingsprogram för gruvindustrin pekat på olika utvecklingsvägar. Mineralpolitiska utredningen beräknas slutföra sitt arbete under innevarande år. Från socialdemokratisk sida lade vi sommaren 1977 fram ett principprogram för svensk gruvindustris utveckling. Det finns sålunda underlag för ett konkret program för den mellansvenska gruvindustrins utveckling. Varken den

tidigare trepartiregeringen eller den nuvarande regeringen har emellertid visat någon handlingsskraft i vad gäller branschutvecklingen.

Svenska gruvindustriarbetareförbundet, Svenska metallindustriarbetareförbundet och socialdemokraterna har därför beslutat att gemensamt utarbeta ett sådant program. Även de berörda tjänstemannaorganisationerna kommer att inbjudas att delta i arbetet. Arbetet kommer att bedrivas med största möjliga skyndsamhet, och resultatet kommer att vara vägledande för den framtida socialdemokratiska gruvpolitiken.

Inga nya nedläggningar inom gruvdriften bör beslutas – oavsett ägarförhållande i berörda företag – med mindre än att arbetsgruppen fått möjlighet att bedöma gruvdriftens fortsatta bestånd inom ramen för det av gruppen utarbetade programmet. För vissa gruvor har beslut fattats om nedläggning. Gruvorna bör emellertid hållas i beredskap med hänsyn till arbetsgruppens allmänna prövning och företagen bör därför tillse att gruvorna inte vattenfylls.

De planerade investeringarna inom SSAB kommer under de närmaste åren att innebära mycket stora beställningar av utrustning av olika slag. Denna utrustning bör så långt möjligt upphandlas från svenska tillverkare. Den svenska utrustningstillverknigen är emellertid spridd på ett betydande antal företag med verksamhet inom olika delområden. I motionen begär vi därför att regeringen tar initiativ till en sådan samverkan mellan aktuella tillverkare att möjligheterna till svenska beställningar kan tas till vara. Detta ger också förbättrade framtida exportmöjligheter för utrustningstillverkarna.

De svenska järngjuterierna har mycket stora problem. Redan hösten 1977 lovade den dåvarande trepartiregeringen att "inom kort" återkomma med ett förslag om åtgärder för järngjuteriindustrin. Regeringen har emellertid nyligen deklarerat att man inte har för avsikt att vidta några som helst åtgärder trots branschens ytterst besvärliga läge. Även för stålgjuterierna är utvecklingen mycket oroande. Vi begär i motionen att regeringen snarast lägger fram åtgärdsförslag för järngjuteri- och stålgjuteriindustrierna.

Stålintustrin

Inledning

Den svenska stålintustrin är starkt beroende av utvecklingen utomlands. Vi exporterar ca hälften av vår stålproduktion. Den svenska marknaden är öppen för import från andra länder. Det importerade stålet svarar för omkring hälften av vår förbrukning. Den internationella utvecklingen är väl känd och dokumenterad och behöver därför inte närmare redogöras för här. En lägre takt i industriländernas efterfrågeökning, en skärpt konkurrens inte minst genom ökad stålproduktion i nya producentländer samt en snabbt ökande kapitalintensitet i produktionen, stigande investeringskostnader och därav

följande finansieringsproblem är några karaktäristiska drag i branschutvecklingen.

De påfrestringar som denna utveckling medför delas av hela den västeuropeiska stålindustrin. Samtidigt har man i flertalet länder kunnat konstatera att företagen inte på egen hand förmår lösa problemen på ett tillfredsställande sätt. Då stålindustrin genomgående bedöms som en betydelsefull industribransch har också åtgärder vidtagits från samhällets sida. I så gott som alla västeuropeiska länder tar sålunda statsmakterna en mycket aktiv del i branschutvecklingen. Detta engagemang tar sig olika former. I dag är en betydande del av stålindustrin i offentlig ägo, och den statliga ägarandelen är stadigt ökande. Det senaste exemplet härpå är den tidigare helt privatägda franska stålindustrin. Också inom den privata stålindustrin sker en betydande företagskoncentration, ofta efter direkta regeeringsinitiativ. Jämsides med denna företagskoncentration sker ett omfattande och snabbt växande samarbete över företagsgränserna, även det i regel initierat av respektive regeringar.

Sammantaget betyder detta att man genomför en allt större samordning mellan de olika stålverken. Branschplaneringen sker numera i allt flera länder på nationell nivå. Det betyder dessutom att man skapar företag och företagskonstellationer med mycket stora resurser såväl finansiellt som i vad gäller bl. a. marknadsföring samt process- och produktutveckling. Ett utmärkande drag i branschutvecklingen är också att statsmakterna ikläder sig ett allt större finansiellt ansvar för stålindustrins utveckling.

Våra basindustrier har drabbats hårt av de senaste årens djupa och långa lågkonjunktur. Företagen har fått vidkännas ofta mycket stora förluster och en starkt försämrad finansiell ställning. Denna negativa utveckling har i hög grad drabbat företagen inom stålindustrin. En konsekvens har även varit att sysselsättningen minskat betydligt, såväl inom specialstålsindustrin som inom handelsstålsindustrin.

En allmän konjunkturuppgång och en därmed följande ökning av stålefterfrågan kommer att förbättra den ekonomiska situationen för företagen inom stålindustrin. En under senare tid ökad orderingång och produktion har medfört att flertalet företag nu visar en viss optimism i sina bedömningar av den närmaste framtiden. De ekonomiska resultaten är dock fortfarande klart otillfredsställande.

En förbättrad stålkonjunktur är själv fallet mycket välkommen. Den får dock inte förelä oss att tro att branschens strukturella problem därmed är lösta. Svensk stålindustri har att möta en långsiktig utveckling, vars effekter endast tillfälligt kan döljas av en god konjunktur. Vid nästa konjunkturnedgång kommer problemen ånyo att torna upp sig med de stora negativa konsekvenser som detta medför för företagen, de anställda och de berörda orterna och regionerna.

Det är mot bakgrund av en allt hårdare internationell konkurrens som behovet av åtgärder för den svenska stålindustrin skall bedömas. De fackliga

organisationerna har nyligen redovisat sin syn på detta behov. I ett gemensamt uttalande har Svenska metallindustriarbetareförbundet, Svenska industritjänstemannaförbundet och Sveriges arbetsledareförbund krävt att statsmakterna vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att ge branschen långsiktig konkurrenskraft och utvecklingsmöjligheter. Enligt förbunden kan ansvaret för branschens framtid inte helt hänskjutas till de enskilda företagen. Stålindustrins utveckling kräver också i Sverige ett aktivt engagemang från samhällets sida.

Socialdemokraterna delar denna uppfattning. Vi delar också fackförbundens syn på branschens framtidsmöjligheter. Vi har från vår sida aldrig accepterat den uppgivenhet inför framtiden som under de senaste åren redovisats från vissa håll. Men vi är också medvetna om att en positiv utveckling kräver stora insatser och att betydande strukturella förändringar kan bli nödvändiga. Det är därför vi med kraft vänder oss mot den passivitet som såväl den nuvarande regeringen som den tidigare trepartiregeringen visat. Denna passivitet äventyrar branschens utveckling och därmed också sysselsättningen för de anställda.

De borgerliga regeringarna har inte bara underlåtit att vidta erforderliga åtgärder. Även intresset att diskutera branschutvecklingen är svagt. Som exempel kan nämnas att det för statsmakterna, branschen och de anställdas organisationer gemensamma samrådsorganet – stålbranschrådet – sedan regeringsskiftet 1976 endast sammanträtt ett fåtal gånger. Under det senaste året har det inte hållits något sammanträde.

Vi föreslår i det följande åtgärder för att främja utvecklingen inom stålindustrin. Även med stora branschinsatser kan det dock inte uteslutas att sysselsättningen drabbas på vissa orter. Det är då nödvändigt att nya sysselsättningstillfällen skapas. Planeringen för detta är i dag otillräcklig och måste byggas ut. Det är enligt vår mening helt nödvändigt att denna sysselsättningsplanering knyts samman med den branschplanering som vi föreslår i det följande. Ansvaret för att en sådan samordnad planering sker liksom för att erforderlig kompletterande sysselsättning tillförs bruksorterna åvilar regeringen.

Handelsstålindustrin

Utvecklingsplan för SSAB

Inom handelsstålindustrin har det skett en väsentlig strukturenvandling genom att SSAB bildats. Från socialdemokratisk sida stödde vi helt den samordning av resurserna vid landets tre största stålverk som detta samgående innebär. Vi var dock mycket kritiska mot det sätt på vilket denna affär handlades av regeringen. Såväl själva förhandlingsuppläggningsen som värderingen av apportegendomarna, ägarfördelningen och i lönsomsreglerna var enligt vår uppfattning helt felaktiga. Denna kritik kvarstår.

En central fråga vid bildandet av SSAB var omfattningen av de ekonomiska resurser som krävs för att ge företaget tillfredsställande konkurrenskraft och möjligheter till en långsiktigt positiv utveckling. Regeringsförslaget präglades av en mycket negativ syn på branschens framtidsutsikter. SSAB:s handlingsfrihet kom därigenom att begränsas genom en relativt snäv investeringsram.

Inom SSAB utarbetades under våren 1978 en strukturplan, som antogs av SSAB:s styrelse den 31 maj 1978. Till beslutet fogades en särskild skrivelse från de fackliga styrelserepresentanterna. I denna skrivelse sägs bl. a. följande: "När det gäller omfattningen av investeringsprogrammet har i utredningsarbetet ett investeringsalternativ på närmare 5 miljarder redovisats. Enligt vår bedömning är det angeläget att en så stor del som möjligt av detta program genomförs under den första femårsperioden för att snabbt nå målet att göra SSAB till ett företag med samma konkurrenskraft som de bästa europeiska verken. Planerna bör inriktas på en investeringsvolym på ca 3,6 miljarder kr."

Strukturplanen innebär i huvuddrag följande.

Domnarvet utvecklas till centrum för band- och plåttillverkning och dit förläggs också SSAB:s skrotbaserade metallurgi. Den nuvarande malmbaseerade metallurgin koncentreras till Luleå och Oxelösund. Efter den första utbyggnadsetappen beräknas kapaciteten vara tillräcklig för behoven fram till år 1987. På längre sikt bör enligt strukturplanen en fortsatt utveckling ske genom byggandet av en ny metallurgisk enhet. I planen sägs att – utgående från att svensk malm skall användas – en sådan enhet i första hand bör placeras i Luleå. Oxelösund blir centrum för företagets grov- och industriplåttillverkning medan Luleås produktion koncentreras till grova och medelgrova profiler. SSAB:s manufakturverksamhet vidareutvecklas på samtliga huvudorter. Gruvrörelsen avpassas till de mellansvenska verkens behov samt möjlig exportförsäljning.

Genomförandet av denna plan innebär att de nya arbetstillfällena som skapas inom företaget väsentligt understiger det antal arbetstillfällen som bortfaller genom nedläggningar eller driftsinskränkningar inom vissa områden. Sysselsättningssituationen på de berörda orterna förvärras ytterligare av det förhållandet att de nya arbetstillfällena kommer senare än bortfallet, varigenom en sysselsättningssvacka uppstår.

Strukturplanen – och därmed bl. a. investeringarnas förläggning i tiden – baserades uteslutande på företagsekonomiska bedömningar. Från facklig sida krävdes att genomförandet av planen skulle grundas på samhällsekonomiska överväganden. Som en följd av de fackliga kraven tillkallade dåvarande industriministern i juni månad en särskild utredningsman, generaldirektören Bertil Rehnberg.

Enligt sitt uppdrag skulle Rehnberg undersöka möjligheterna att tidigarelägga projekt som ingår i strukturplanen och som medför att nya arbetstillfällen kommer fram snabbare än som annars blir fallet. På samma sätt skulle

undersökas möjligheterna att fördröja nedläggningen av enheter och anläggningar i syfte att skaffa rådrum för åtgärder som ger nya arbetstillfällen. Rehnberg redovisade resultatet av sitt arbete den 12 december 1978.

Rehnberg redovisar i sin rapport att företagsledningen vid SSAB understrukit de synpunkter rörande investeringsnivån och investeringstakten som framförs i den ovan nämnda särskilda fackliga skrivelsen. Enligt företagsledningen rymmer dock inte bolagets finansiella ramar flera av de för den långsiktiga utvecklingen väsentliga projekten. Detta innebär att bolaget först långt in på 1980-talet kan komma in på marknadssegment, som skulle bli av stor betydelse för bolagets ekonomi och för möjligheterna att utvecklas på det sätt som anges i strukturplanen. Dessa investeringar har också enligt företagsledningen stor betydelse för möjligheterna att vidmakthålla sysselsättningen på sikt.

Rehnberg föreslår att ett inte oväsentligt antal investeringsprojekt tidigareläggs. De största positiva sysselsättningseffekterna ger detta i Borlänge. Även Luleå och Oxelösund får genom tidigareläggningarna ett visst sysselsättningstillskott.

Rehnbergs förslag innebär i första hand tidigareläggning av sådana framåtsyftande investeringar som är nödvändiga för ett på längre sikt konkurrenskraftigt SSAB, vilket Rehnberg också betraktat som en viktig utgångspunkt för sitt arbete. Såväl socialdemokraterna som de fackliga organisationerna har både under arbetet med bildandet av SSAB och senare kraftigt understrukit att det är nödvändigt att offensiva investeringar genomförs.

Som redan nämnts kan dock de nya arbetstillfällen som strukturplanens investeringar skapar inte helt kompensera bortfallet genom nedläggningar. Rehnberg har därför undersökt möjligheterna till sysselsättningsskapande projekt utanför strukturplanen. Rehnberg föreslår sådana projekt, vilka ger ökad sysselsättning i Ludvika och Lindesbergs kommuner. Bl. a. föreslås ett nytt sinterband i Oxelösund till en investeringskostnad av 157 milj. kr. Detta sinterband skall enligt företagets planer försörjas med råvara från Grängsbergsgruvorna. Leveranserna till Oxelösund från dessa gruvor beräknas i ett fullt utbyggt läge ge sysselsättning för ca 300 personer. Rehnberg föreslår vidare bl. a. att ytterligare ekonomiska resurser tillförs Dala Invest samt att Ludvika kommun åren 1979–1981 skall räknas till det inre stödområdet.

De av Rehnberg föreslagna åtgärderna kan inte rymmas inom SSAB:s finansiella ramar. Enligt beräkningarna krävsett kapitaltillskott till bolaget på ca 1,3 miljarder kronor under åren 1979–1983. Härav föreslås ca 1 050 milj. kr. lämnas i form av ett s. k. strukturlån och ca 250 milj. kr. i form av s. k. rekonstruktionslån. Lånevillkoren föreslås vara desamma som för de lån som SSAB erhöll när bolaget bildades. Lånen kommer huvudsakligen att lyftas under åren 1980–1982.

Totalt beräknas de insatser som Rehnberg föreslår trygga sysselsättningen för mellan 800 och 900 personer. För Luleå, Borlänge och Ludvika kommer det dock, trots dessa insatser, att ske betydande sysselsättningsminskningar.

vilket mot bakgrund av den svaga arbetsmarknaden på dessa orter är ett mycket allvarligt problem.

Den svåra arbetsmarknadssituationen på de berörda orterna föranledde de fackliga organisationerna inom SSAB att undersöka möjligheterna till ytterligare sysselsättningsskapande åtgärder. Detta arbete har nyligen slutförts. Organisationerna föreslår en ökad insats på närmare 700 milj. kr., dels för investeringar vid stålverket i Luleå, dels för att ytterligare stimulera etableringen av kompletterande industri inom Ludvika kommun. Vidare bör genomföras en förundersökning för produktionsanläggningar för järnsvamp och järnpulver i Grängesberg. Medel föreslås ställas till SSAB:s förfogande för detta.

De fackliga organisationernas kompletteringar innebär i korthet bl. a.:

- Struktur- och rekonstruktionslån på 410 milj. kr. för ett nytt mediumvalsverk i Luleå. Verket skall efter förprojektering byggas i långsam takt och tas i bruk på ett sådant sätt att det inte inkräktar på de övriga handelsstålverkens situation.
- Strukturlån på 95 milj. kr. för en upprustning av grovvalsverken i Luleå. Denna upprustning är nödvändig för överflyttning av rälstillverkningen från Domnarvet.
- Profilerings- och distributionsanläggning samt kontor för Plannja i Luleå. Den totala investeringskostnaden kan beräknas till ca 100 milj. kr.
- SSAB skall tillföras medel för att utan dröjsmål utreda förutsättningarna för tillverkning av järnsvamp och järnpulver i anläggningar i Grängesberg med sikte på att sådan produktion kommer till stånd.
- Oxelöinvestes resurser bör förstärkas med 15 milj. kr. i en första omgång och ytterligare 15 milj. kr. senare.
- Ett strukturlån på 30 milj. kr. till SSAB för att kunna tillföra Ludvika kommun kompletterande industrisysselsättning för att långsiktigt höja sysselsättningsnivån.

De anställdas organisationer vid SSAB har enhälligt ställt sig bakom den sammantagna utvecklingsplan för företaget som strukturplanen med Rehnbergs och de fackliga kompletteringarna utgör. I det tidigare nämnda uttalandet från fackförbunden krävs att denna samlade utvecklingsplan genomförs.

Som nämnts var vi redan när frågan om bildandet av SSAB behandlades i riksdagen mycket kritiska mot den begränsning i företagets utvecklingsmöjligheter som regeringsförslaget innebar. Utvecklingen har klart visat att denna kritik var helt riktig. Såväl företagsledningen som de fackliga organisationerna har funnit att företaget för att på rimlig tid nå den konkurrensförmåga som är nödvändig och rätt kunna utnyttja de marknadsmöjligheter som finns måste genomföra ett mycket omfattande investeringsprogram under de allra närmaste åren. Företaget saknar i dag finansiella resurser för ett sådant program.

Socialdemokraterna stöder den fackliga rörelsens krav på en offensiv satsning i SSAB. Detta ligger helt i linje med den tilltro som vi har till svensk stålindustris utvecklingsmöjligheter och som bl. a. kommit till uttryck i den socialdemokratiska riksdagsgruppens uttalande i december 1976. De investeringsprojekt som utvecklingsplanen innehåller syftar till att ge företaget en långsiktig livskraft. Genom investeringsprogrammet får företaget snabbt en ökad konkurrenskraft, vilket gör det möjligt att dels återerövra en betydande del av den svenska marknaden, dels öka exporten. Vi vill erinra om att den svenska marknaden i dag till över femtio procent försörjs med importerat handelsstål. De tidigareläggningar av olika investeringsbeslut som föreslås får även en mycket positiv sysselsättningseffekt både på bruksorterna och hos utrustningstillverkarna. Regeringen bör därför snarast under vårriksdagen för riksdagen framlägga förslag om genomförandet av den samlade utvecklingsplan som de fackliga organisationerna vid SSAB lagt fram.

Vi har tidigare redovisat vår syn på ägarförhållandena inom SSAB. Vi framhöll att varken apportegendomens värde eller – och framför allt – de olika ägarnas ansvar för bolagets utveckling motiverar den nuvarande ägarfördelningen. Även här var vår kritik helt riktig. De mycket stora ekonomiska insatser som visat sig nödvändiga för att påtagligt förbättra företagets resultat visar att apportegendomen inte åsatts ett affärsmässigt värde. De privata aktieägarna är såvitt vi förstår inte heller beredda att satsa ytterligare kapital i bolaget för att säkra dess framtid. Vi upprepar därför vårt krav på att ägarförhållandena ändras så att staten får aktiemajoriteten i företaget. Detta bör ske genom att en del av det ytterligare kapitaltillskott som nu krävs tillförs bolaget i form av statligt ägarkapital.

Samordning av handelsstålsindustrin

Vid sidan om SSAB finns inom handelsstålsindustrin ytterligare sju företag, nämligen Boxholms AB, Halmstads Järnverk AB, Kockums Jernverks AB, Hallstahammars AB, Smedjebackens Valsverks AB, Gullspångs Elektrokemiska AB och AB Qvarnshammars Jernbruk. Stålverket i Horndal, som ägs av Fagersta AB men arrenderats av Boxholms AB, kommer inom kort att läggas ner. Sammanlagt sysselsätter de sju företagen drygt 4 000 personer inom stålrörelserna.

De mindre handelsstålverken svarar visserligen endast för en knapp femtedel av den totala produktionskapaciteten i branschen. Deras betydelse är dock avsevärt större inom de produktområden till vilka de har koncentrerat sin produktion. Inom dessa områden har de i många fall klara konkurrensfördelar gentemot de stora verken genom sina möjligheter till produktion i korta serier, snabba leveranser och direkta kundkontakter. Deras plats i branschstrukturen är därför odiskutabel.

Den övergripande planeringen för handelsstålsindustrin måste omfatta

även dessa företag. De mindre verken är i sin utveckling starkt beroende av såväl varandra som SSAB. Vi krävde därför redan när SSAB bildades att regeringen skulle redovisa en samlad investerings- och strukturplan för hela branschen, och vi hälsade med tillfredsställelse att förre L●-ordföranden Arne Geijer gavs i uppdrag att utarbeta ett förslag till samordning av de olika företagens verksamhet. Geijer redovisade resultatet av sitt arbete den 4 september 1978.

I utredningsrapporten konstateras att väsentliga effektivitetsvinster kan göras genom en bättre produktions- och marknadsuppdelning mellan verken. En förutsättning för att över huvud taget kunna nå en lösning i dessa avseenden är enligt utredningen dock att ägarstrukturen förändras. I utredningen föreslogs därför en förändring som innebär att stålrelserna i Smedjebackens Valsverk AB, Boxholms AB och Hallstahammars AB sammanförs till ett bolag, det s. k. stångstålsbolaget. Enligt förslaget bör detta bolag ägas gemensamt av SSAB och Smedjebackens och Boxholms nuvarande ägare, Förvaltningsaktiebolaget Ratos resp. AB Iggesunds Bruk. Aktiemajoriteten bör innehas av SSAB.

Vidare föreslogs att Halmstads Järnverk AB skall utgöra det s. k. armeringsstålsbolaget. Även här föreslogs SSAB som majoritetsdelägare. Halmstads nuvarande ägare, Investment AB Kinnevik, skulle kvarstå med en minoritetsandel.

Kockums Jernverks AB, Gullspångs Elektrokemiska AB och Qvarnshammars Jernbruk kan enligt utredningen genom avtal inordnas i den önskvärda branschstrukturen.

De mindre verkens ägare, företagsledningarna och de fackliga organisationerna ställde sig bakom utredningens förslag och förklarade sig villiga att inleda förhandlingarna i ägarfrågorna. Detsamma gällde SSAB:s företagsledning.

Regeringen vägrade dock under lång tid att ta ställning i frågan. Först den 20 december meddelade industriministern att regeringen inte hade för avsikt att medverka till någon ägarförändring i branschen. Inte heller avsåg man att ta några andra initiativ för att påverka utvecklingen. Ansvar för att den erforderliga samordningen kommer till stånd lades helt på företagen.

Det är anmärkningsvärt att regeringen fattat sitt beslut helt utan att ta några kontakter med de anställdas organisationer, detta trots att fackliga representanter aktivt deltagit i det utredningsarbete som gjordes av Arne Geijer.

De anställdas organisationer har reagerat mycket starkt mot regeringens beslut att inte ta några som helst initiativ för att påverka branschutvecklingen. Fackförbunden uttrycker en stark oro för den framtida sysselsättningsutvecklingen. Den förbättrade konjunkturen, som regeringen anger som ett huvudskäl för att avstå från att ta ansvar för branschutvecklingen, medför ingen ökad trygghet i sysselsättningen på längre sikt. I flera av företagen har ägarna klart visat att man inte har för avsikt att göra erforderliga

kapitalsatsningar. Samverkansdiskussionerna har helt avstannat. Fackförbunden har i sitt gemensamma uttalande därför krävt att regeringen tar initiativ till och positivt medverkar i en ägarsamordning t. ex. enligt de riktlinjer som föreslagits av Arne Geijer. Man har ställt krav på att regeringen tar ansvaret för att utvecklingen inom handelsstålsindustrin samplaneras för branschen i dess helhet och att också de mindre handelsstålverken ges de ekonomiska resurser som krävs för deras utveckling inom ramen för en sådan plan.

Socialdemokraternas krav på en övergripande struktur- och sysselsättningsplanering för hela handelsstålsindustrin har vi redan redovisat. I denna fråga är vi helt eniga med de anställdas organisationer. Även fackförbundens övriga krav ställer vi oss bakom. Vi anser sålunda att regeringen bör ta initiativ till en ägarsamordning på det sätt som de fackliga organisationerna kräver. Mot bakgrund av erfarenheterna från SSAB:s bildande vill vi understryka att uppgörelserna denna gång bör baseras på mera affirmässiga principer. Vi är för vår del beredda att sedan anslå de finansiella resurser som är nödvändiga för också de mindre verkens rationella struktur och utveckling.

Specialstålsindustrin

Den dåvarande trepartiregeringen lade hösten 1977 fram förslag om ett lånesystem för specialstålsindustrin. I samband med riksdagens behandling redovisade vi i en partimotion vår syn på branschproblemen och på vilka åtgärder som var nödvändiga för att lösa dessa problem. Vår uppfattning var på avgörande punkter en annan än regeringens. Den grundläggande svagheten i regeringsförslaget var att det helt saknades riktlinjer för en fortsatt strukturuomvandling inom branschen. Detta var särskilt anmärkningsvärt mot bakgrund av att det då förelåg ett omfattande utredningsmaterial som också innefattar en rad förslag till konkreta åtgärder. Specialstålutredningen presenterade sin rapport redan vintern 1977.

Också regeringen var medveten om behovet av åtgärder. Dåvarande industriministern framhöll i regeringspropositionen att "det finns idag ett stort behov av strukturrationaliserande åtgärder inom specialstål- och stålgljuteriindustrierna". Regeringen underlät dock att ta erforderlig ställning till de akuta sakfrågorna. Vi var starkt kritiska mot denna passivitet, som vi förutsåg skulle komma att få negativa konsekvenser för branschens utveckling i det längre tidsperspektivet. Denna slutsats delades av de fackliga organisationerna. Också inom stora delar av branschen var man av samma uppfattning.

De hittillsvarande samverkansförsöken har i allt väsentligt begränsats till produktbyten mellan företagen. De positiva effekterna härav skall inte underskattas. Vi delar dock specialstålutredningens uppfattning att denna framkomstväg numera är starkt begränsad. Vad som nu krävs är en mera

omfattande samverkan över de nuvarande företagsgränserna i samtliga verksamhetsled.

Som vi framhöll i vår partimotion utgör den nuvarande ägarsplittringen ett hinder för en mera rationell struktur inom svensk specialstålsindustri. Även regeringen erkände i propositionen att så är fallet. Detta har också gång på gång understrukits av de anställdas organisationer. På denna punkt fanns sålunda en mycket stor enighet. Denna enighet delas numera även av de berörda företagen. Detta visas inte minst av det faktum att de försök till samarbete mellan företagen som gjorts under den senaste tiden med få undantag baseras på en förändring av ägarförhållandena. Som bekant har olika förslag om ägarsamgåenden eller företagsköp avlöst varandra under senare år.

De försök till samordning som gjorts har dock varit fruktlösa. Att en viss samverkansidé inte leder till något konkret resultat behöver självfallet inte nödvändigtvis vara ett bakslag. Det är inte heller detta vår kritik avser. Däremot har utvecklingen visat att vi dess värre hade rätt i de farhågor vi redovisade i vår partimotion i november 1977. I avsaknad av övergripande riktlinjer försöker företagen finna olika dellösningar på strukturproblemen. Detta är av flera skäl en otillfredsställande utveckling. Ett skäl är helt uppenbart, nämligen att det finns stora risker att en viss dellösning kan vara felaktig ur branschens och samhällets synvinkel. Det är också så att en uppnådd samverkan mellan två parter kan låsa branschstrukturen för avsevärd tid. Detta blir särskilt sannolikt när endast företagsekonomiska värderingar är vägledande. Det torde då finnas en mycket stark önskan hos de berörda parterna att för egen del söka tillgodogöra sig de vinster som samordningen ger innan initiativ till ytterligare strukturförändringar tas.

Som nämnts har dock försöken inte givit några konkreta resultat. Att man på detta sätt gång på gång försöker och sedan misslyckas rymmer emellertid i sig en fara. Serlösa samgåendediskussioner kräver en mycket stor öppenhet företagen emellan. Diskussionerna sker ofta under stark tidspress samt binder och anstränger hårt en ofta stor del av ledningsresurserna i de deltagande företagen. Misslyckade samordningsförsök följs därför regelmässigt av en period då man inte är öppen för nya diskussioner om strukturfrågor. Även olyckliga lösningar i relationerna mellan företagen kan bli följden. Det finns därför risk för att svårigheterna att lösa samverkansproblemen ökar i takt med antalet misslyckade försök.

Riksdagsbeslutet hösten 1977 innebar att särskilda lånemedel ställdes till specialstålsindustrins och stålgljuteriindustrins förfogande. Den totala ramen var 1,3 miljarder kronor, varav 600 milj. kr. i form av statliga kreditgarantier. För att handlägga låne- och garantiärendena skapades en särskild delegation, den s. k. strukturdelegationen.

Enligt vad vi erfarit har delegationen hittills behandlat ett mycket begränsat antal låneansökningar från specialstålsföretag. Några ansökningar har dragits tillbaka eller avslagits. Antalet beviljade ansökningar är tre.

Sammanlagt har beviljats ca 180 milj. kr. i lån och 190 milj. kr. i garantier. Syftet med det finansiella stödet är att underlätta strukturuomvandlingen inom branschen. Med möjligen ett mycket begränsat undantag har de givna lånen och garantierna inte haft något samband med strukturella förändringar inom branschen.

Vi skall inte här upprepa vår kritik mot detta enligt vår mening felaktiga sätt att möta specialstålsindustrins problem. Låneverksamheten är tidsbegränsad och upphör enligt riksdagens beslut i och med utgången av år 1979. Det finns dock anledning att uppmärksamma en mycket väsentlig punkt.

Strukturdelegationen har enligt riksdagsbeslutet ett ansvarsområde som sträcker sig betydligt längre än till enbart rena finansieringsärenden. I regeringens direktiv sägs sålunda att delegationen skall "ta initiativ till, följa och stödja strukturuomvandlingen inom specialstålindustrin".

Delegationen har inte kunnat genomföra denna viktiga del av sina arbetsuppgifter. Den främsta anledningen härtill är – som vi också framhöll i vår partimotion vid riksdagsbehandlingen – att delegationen saknar varje form av riktlinjer från regeringen för sitt arbete i detta avseende.

Medan de borgerliga regeringarna underlåtit att vidta åtgärder har tusentals arbetstillfällen försvunnit inom den svenska specialstålsindustrin. Under år 1977 minskade antalet anställda med ca 3 000, vilket motsvarade närmare 10 % av sysselsättningen i branschen. Nedgången fortsatte under år 1978.

I sitt nyligen gjorda gemensamma uttalande kräver de berörda fackförbunden att regeringen omedelbart tar initiativ för att samordna utvecklingen inom specialstålsindustrin. Man kräver vidare att regeringen prövar ett av de fackliga representanterna i strukturdelegationen framlagt förslag till ett delstatligt strukturbolag för att undanröja det hinder för den nödvändiga strukturuomvandlingen som ägarsplittringen utgör.

De fackliga kraven överensstämmer med våra egna, som vi reste för över ett år sedan. Vi upprepar nu kravet på att regeringen snarast lägger fram en investerings-, struktur- och sysselsättningsplan för specialstålsindustrin. Planen bör också innehålla ett samlat program avseende forsknings- och utvecklingsarbetet inom branschen. Vidare måste regeringen ta initiativ till en ägarsamordning inom specialstålsindustrin så att en sådan branschplanering blir möjlig. De fackliga organisationerna har lämnat förslag i detta avseende. Vi vill också peka på att vi i vår partimotion om skogsnäringen föreslagit ett särskilt strukturbolag för skogsindustrins i syfte att underlätta strukturuomvandlingen inom denna bransch. Mot bakgrund av de senaste årens utveckling är en fortsatt handlingsförklaring helt oacceptabel.

Den utrustningstillverkande industrin

Det mycket omfattande investeringsprogram som föreslås för SSAB:s vidkommande innebär att företaget kommer att upphandla stora mängder maskin- och apparaturutrustning. Generaldirektör Bertil Rehnberg har i sin utredning pekat på betydelsen av att denna utrustning så långt möjligt köps

från svenska leverantörer.

I Sverige finns i dag ett betydande antal företag som tillverkar utrustning för stålindustrin. För vissa av dessa företag är denna typ av produktion helt dominerande och därmed avgörande för företagets fortlevnad.

Den internationella konkurrensen mellan utrustningstillverkarna är mycket hård. De svenska företagen har att möta stora konkurrenter, som har betydligt större resurser för bl. a. marknadsföring, produktutveckling och kreditgivning. I många fall är dessutom de utländska utrustningstillverkarna ägarmässigt kopplade till stora stålproducenter och kan därigenom få ett försteg i utvecklingsarbetet.

Flera svenska tillverkare har också fått sin ställning på marknaden kraftigt försämrad under senare år. En bidragande orsak härtill torde ha varit den relativt sva ga investeringsutvecklingen inom svensk stålindustri. De projekt som funnits har emellertid också de ofta gått till utländska leverantörer. Även exportframgångarna har varit mycket begränsade.

Den möjlighet till ökade leveranser som SSAB:s investeringsprogram innebär måste därför tas till vara. Rätt utnyttjat bör programmet också kunna ge bättre långsiktiga utvecklingsmöjligheter för utrustningstillverkarna. Då tillverkarna var för sig endast har en mycket begränsad del av den utrustning som behövs också inom mera avgränsade projekt är det av största vikt att det kommer till stånd ett nära samarbete mellan företagen. I en del fall finns redan i dag en sådan samverkan, i andra fall saknas den dock helt. Inte minst viktigt är ett sådant samarbete då det gäller att ta fram nya typer av utrustning. En ökad samverkan är också värdefull vid exportleveranser, särskilt till utvecklingsländerna där kraven på mera kompletta leveranser är särskilt stora. Även för möjligheterna till kreditgivning kan en samordnad försäljning vara betydelsefull.

Det skall vidare understrykas att det är av betydelse för svensk stålindustri att inom landet ha en kvalificerad utrustningsindustri.

Det aktuella investeringsprogrammet är av en sådan betydelse att det bör ankomma på regeringen att ta initiativ i syfte att öka möjligheterna för SSAB att upphandla utrustning inom landet.

Järn- och stålgiuteriindustrierna

Gjuteriindustrin består av tre delbranscher: järngjuterier, stålgiuterier och metallgjuterier. Vid metallgjuterierna tillverkas huvudsakligen gjutgods i koppar-, aluminium- och zinklegeringar. Järngjuteriindustrin är såväl sysselsättnings- som produktionsmässigt den dominerande delbranschen.

Under 1970-talet har gjuteriindustrin utretts vid flera tillfällen. Åren 1971–1972 genomfördes branschorganisationen, Svenska gjuteriföreningen, och industridepartementet en gemensam branschutredning. Åren 1975–1976 gjordes en uppföljning i samverkan mellan Svenska gjuteriföreningen och statens industriverk.

Utredningen åren 1971–1972 visade att gjuteriindustrin hade betydande problem. En långsam efterfrågetillväxt i kombination med en ökad importkonkurrens hade lett till överskottskapacitet inom flera produktområden. Många företag ställdes dessutom inför krav på omfattande moderniseringar av produktionsapparaten och förbättringar av arbetsmiljön. Enligt utredningens bedömning var en fortsatt strukturomvandling nödvändig inom branschen. En intensifierad samverkan mellan de enskilda gjuteriföretagen och mellan gjuterierna och deras kunder ansågs erforderlig liksom åtgärder för att höja kunskapsnivån – såväl i ekonomiska som i tekniska frågor – i de oftast små eller medelstora gjuteriföretagen.

Den socialdemokratiska regeringen föreslog i början av år 1973 åtgärder för att främja en positiv branschutveckling (prop. 1973:57). Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag. Härigenom fick gjuteriföretagen möjligheter att erhålla s. k. strukturgarantilån i syfte att underlätta företagssamgåenden inom branschen. Vidare anslogs medel för att industriverket skulle kunna anställa gjuteriexpertis för att genom uppsökande verksamhet stimulera företagen att planmässigt överväga olika samarbetsformer. För att till branschens företag förmedla forskningsrön och ny teknik inrättades dessutom en särskild konsulentverksamhet.

Fr. o. m. budgetåret 1974/75 omfattas gjuteriindustrin också av utbildningsåtgärder inom ramen för programmet Branschfrämjande åtgärder.

Dessa tidsbegränsade åtgärder har fortlöpande förlängts. För innevarande budgetår är anslaget 2 475 000 kr. För budgetåret 1979/80 har regeringen föreslagit en höjning om 195 000 kr. till totalt 2 670 000 kr.

Gjuteriindustrins problem har fortsatt under 1970-talet. I den utredning som genomfördes 1975–1976 konstaterades att mellan åren 1970–1974 minskade antalet järngjuterier med drygt 30 stycken, vilket innebar en minskning av antalet enheter med ca 1/4. Antalet anställda minskade med drygt 500 personer, vilket motsvarade 6 % av sysselsättningen år 1970. För stål- och metallgjuterierna var såväl antalet företag som antalet sysselsatta stabilt.

Efter högkonjunkturåret 1974 har dock utvecklingen varit mycket negativ. Detta gäller i synnerhet stål- och järngjuterierna där produktionen sjunkit mycket kraftigt. Stålgjuteriernas produktion var år 1978 endast 40 % av 1974 års produktion. Motsvarande siffra för järngjuterierna var 65 %. Antalet företag har fortsatt att minska. Det finns i Sverige i dag 86 järngjuterier mot 106 år 1974. Sysselsättningen har minskat med närmare 30 %. Enbart under år 1978 lades 10 företag ned, och sysselsättningen sjönk med 8 %. Antalet stålgjuterier har minskat från 17 till 11 under samma tidsperiod. Importens andel av den svenska gjutgodsförbrukningen har ökat markant.

För såväl stål- som järngjuterierna kan konstateras att de hittillsvarande branschåtgärderna varit otillräckliga. Industriverket genomförde för ett par år sedan en särskild studie av stålgjuteriindustrin. Enligt utredningens bedömning bör dels antalet gjuterier minskas kraftigt, dels en väsentligt ökad

specialisering ske mellan företagen. Denna omstrukturering bör enligt utredningen ske snabbt.

Situationen inom stålgiuteriindustrin föranledde den tidigare trepartiregeringen att som redan nämnts hösten 1977 föreslå vissa nya lånemöjligheter för branschen. Däremot undvek man – liksom i fråga om specialstålsindustrin – att ta ställning i de akuta branschfrågorna. Resultatet har också blivit detsamma. Såvitt bekant har inga konkreta åtgärder vidtagits för att komma till rätta med problemen.

I propositionen rörande specialståls- och stålgiuteriindustrierna framhölls att järngiuteriindustrin hade med dessa branscher likartade problem. Det meddelades också att det såväl inom regeringens kansliet som inom berörda myndigheter, företag och branschorganisationer övervägdes lämpliga utvecklingsvägar för branschen. Regeringen sade sig avse att "inom kort" återkomma med förslag i frågan.

Som framgått har järngiuteriindustrins situation fortlöpande försämrats. Utvecklingen föranledde industriverket att i mars 1978 tillskriva regeringen. Man framhöll bl. a. att läget för branschen var alarmerande. Riskerna var stora för att även långsiktigt livskraftiga företag skulle slås ut. Särskilt de fristående, dvs. inte koncernanknutna, giuterierna var hårt drabbade.

Industriverket framhöll att "branschens effektivitet bäst främjas genom att den nödvändiga strukturomvandlingen genomförs i ordnade former. Om de svenska giuterierna skall kunna överleva måste man bygga upp slagkraftiga enheter – större specialgiuterier samt regionala servicegiuterier. Branschutredningen 1977 påvisade att de strukturella förändringarna, dvs. koncentration och specialisering, har långt större betydelse ur produktivitetsförbättrande synpunkt än de rationaliseringsvinster som uppnåddes i de enskilda företagen." För att underlätta en önskad utveckling föreslog verket att också järngiuterierna skulle ges möjligheter att erhålla lån och garantier av det slag som finns för specialstålverken och stålgiuterierna.

Regeringen beslutade den 18 januari 1979, dvs. över ett år efter det att man "inom kort" skulle återkomma i frågan och 10 månader efter industriverkets framställning att inte vidta några som helst ytterligare åtgärder för järngiuteriindustrin. Enligt uppgifter i pressen anser regeringen att den väntade konjunkturuppgången skall vara tillräcklig hjälp för företagen att på egen hand klara också de långsiktiga problemen.

De hittillsvarande omställningsfrämjande åtgärderna för järngiuteriindustrin har som redan nämnts visat sig vara otillräckliga för att lösa strukturproblemen inom branschen. Den utveckling som sker är mycket oroande. Som industriverket framhåller finns stora risker för att även företag med goda utvecklingsmöjligheter slås ut. Sysselsättningen hotas i många företag. En livskraftig giuteriindustri är också av stor betydelse för gjutgodsförbrukarna. Särskilt gäller detta i fråga om gods i korta serier och för mindre och medelstora kundföretag, vilka har svårt att ersätta svenska leveranser med import.

Enligt vår mening är det nu nödvändigt att erforderliga åtgärder vidtas för att på ett planmässigt sätt främja utvecklingen inom järn- och stålgiuteriindustrierna. Industriverket har nu under snart sex år arbetat med problemen inom området. Genom bl. a. en rad s. k. delbranschstudier och överläggningar med företagen har verket funnit flera områden där det genom strukturella förändringar är möjligt att förbättra företagens utvecklingsmöjligheter. Det finns sålunda redan i dag underlag för en branschplanering. Regeringen bör snarast utarbeta och presentera planer för järn- och stålgiuteriindustriernas utveckling.

Den mellansvenska gruvindustrin

Åtgärder inom SSAB

Genom Rehnbergs förslag kommer Grängesbergsgruvornas knytning till järnverket i Oxelösund att förstärkas. Det är därför nödvändigt att långsiktigt tillförsäkra Grängesbergsgruvorna trygghet i leveranserna till järnverket. I SSAB:s aktuella planer för järnverkets malmförsörjning för 1980-talet slås fast att endast malm från gruvorna i Grängesberg och Dannemora skall användas. De fackliga organisationerna vid SSAB har uttalat att detta måste ses som ett åtagande från företagets sida. Vi delar denna uppfattning.

Vid Mineralprocesslaboratoriet i Stråssa pågår lovande försök med nya metoder för framställning av järnsvamp och järnpulver. Rehnberg har föreslagit att SSAB erhåller ett rekonstruktionslån för att uppföra försöksanläggningar för dessa tillverkningar. Från facklig sida har man krävt att SSAB skall tillföras medel för att utan dröjsmål utreda förutsättningarna för tillverkning av järnsvamp och järnpulver i anläggningar i Grängesberg med sikte på att sådan produktion kommer till stånd. Vidare krävs att tidigare beslutade masugnsförsök med den nya s. k. GP-kulan från det nuvarande kulsinterverket i Grängesberg snarast genomförs av SSAB. Dessa krav är enligt vår mening välmotiverade och bör genomföras. Försöket med GP-kulan bör kunna påbörjas under våren 1979.

Utnyttjandet av sinterverket i Stråssa är av betydelse för specialstålsindustrins malmförsörjning. Verket har därför en central roll vid en samordning av vissa mindre mellansvenska järnmalmsgruvor, vilkas malmkvaliteter motsvarar specialstålsindustrins behov. Stråssas sintervek bör därför inte helt låsas till SSAB:s Grängesbergsslig. Finsligen från Grängesberg bör till en del levereras för sintring vid Oxelösunds Järnverk. Mottagningsmöjligheterna i Oxelösund kan uppskattas till 200 000 ton finslig per år.

Vi vill i detta sammanhang också peka på de positiva effekter för de mindre järnmalmsgruvorna som ett bättre utnyttjande av masugnen i Spännarhyttan skulle innebära. Genom att i Spännarhyttan skapa ett metallurgiskt centrum förbättras också råvarubasen för flera specialstålverk. Trots att flera utredningar – bl. a. en i industridepartementets regi – har framhållit att en

samordning kring Spännarhyttan är angelägen från såväl gruv- som specialstålsindustrisynpunkt har inga samlade grepp tagits. Detta bör vara en prioriterad fråga i den plan för specialstålsindustrins utveckling som vi kräver.

Gruvpolitiskt handlingsprogram

Hela den mellansvenska gruvindustrin befinner sig i en bekymmersam situation. För att komma till rätta med branschens långsiktiga problem krävs samordnade och kraftfulla insatser från såväl företagens som samhällets sida. Det är därför nödvändigt att snabbt utarbeta ett långsiktigt handlingsprogram för den mellansvenska gruvindustrin. Ett sådant program kommer att visa vilka insatser som behövs för att åstadkomma en livskraftig verksamhet. Nödvändiga samhällsinsatser för att samordna hela den mellansvenska gruvnäringen och därmed hävda sysselsättningen i Bergslagen måste preciseras. Svenska gruvindustriarbetareförbundet har i sitt fackliga handlingsprogram för gruvindustrin pekat på olika utvecklingsvägar. Mineralpolitiska utredningen beräknas slutföra sitt arbete under innevarande år. Från socialdemokratisk sida lade vi sommaren 1977 fram ett principprogram för svensk gruvindustris utveckling. Det finns sålunda underlag för ett konkret program. Varken den tidigare trepartiregeringen eller den nuvarande regeringen har emellertid visat någon handlingskraft i vad gäller branschutvecklingen.

Svenska gruvindustriarbetareförbundet, Svenska metallindustriarbetareförbundet och socialdemokraterna har därför beslutat att gemensamt ta fram ett sådant program. De berörda tjänstemannaorganisationerna kommer att inbjudas att delta i arbetet.

Arbetet kommer att bedrivas med största möjliga skyndsamhet, och resultatet kommer att vara vägledande för den framtida socialdemokratiska gruvpolitiken.

Programmet skall omfatta järn- och sulfidmalmer, industrimineraler och legeringsmetaller. Bland viktiga områden för utredningen kan nämnas prospekteringsomfattning och inriktning samt behoven av processteknisk utveckling. I utredningen skall beaktas såväl tekniska och ekonomiska som miljöaspekter.

Inga nya nedläggningar inom gruvdriften bör beslutas – oavsett ägarförhållande i berörda företag – med mindre än att arbetsgruppen fått möjlighet att bedöma gruvdriftens fortsatta bestånd inom ramen för det av gruppen utarbetade programmet.

För vissa gruvor har besked fattats om nedläggning. Gruvorna bör emellertid hållas i beredskap med hänsyn till arbetsgruppens allmänna prövning, och företagen bör därför tillse att gruvorna inte vattenfylls.

Hemställan

Med stöd av det anförda hemställs

att riksdagen beslutar

1. att begära att regeringen snarast framlägger förslag för riksdagen om genomförandet av den samlade utvecklingsplan för Svenskt Stål AB som redovisats i motionen,
2. att begära att regeringen tar initiativ till en förändring av ägarfördelningen i Svenskt Stål AB i enlighet med vad som anförts i motionen,
3. att begära att regeringen framlägger förslag för riksdagen till investerings-, struktur- och sysselsättningsplaner för handelsståls-, specialståls- samt järn- och stålgljuteriindustrierna,
4. att begära att regeringen initierar en ägarsamordning inom handelsståls- resp. specialstålsindustrin som möjliggör en sådan branschplanering,
5. att begära att regeringen tar initiativ i syfte att öka möjligheterna för Svenskt Stål AB och andra stålföretag att upphandla utrustning inom Sverige.

Stockholm den 24 januari 1979

OLOF PALME (s)

ERIK ADAMSSON (s)

INGEMUND BENGTTSSON (s)

INGVAR CARLSSON (s)

HANS GUSTAFSSON (s)

BENGT GUSTAVSSON (s)

LILLY HANSSON (s)

LENA HJELM-WALLÉN (s)

PAUL JANSSON (s)

GÖRAN KARLSSON (s)

VALTER KRISTENSON (s)

ANNA LISA LEWÉN-ELIASSON (s)

ESSEN LINDAHL (s)

LISA MATTSO (s)

THAGE PETERSON (s)

ANNA-GRETA SKANTZ (s)

INGVAR SVANBERG (s)